

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת מטות

הגיליון השבועי לכל יהודי 969

כ"ב בתמוז התשס"ה
(29.7.05)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

חב"ד

יש חדש

ועידת המחנכים

החלה ההרשמה לוועידה ה"ז של המחנכים, המאורגנת על-ידי המרכז חינוכי-חסידי של צעירי-חב"ד. הוועידה תהיה אי"ה בימים י"ב במנחם-אב, במלון ניר-עציון, במורדות הכרמל, ותהיה בסימן "התחברות" – גישות ודרכים לחבר את התלמיד ולהתחבר אל התלמיד. בוועידה ישתתפו מחנכים מחוגים שונים ויידונו בה נושאים מגוונים בחינוך ובהוראה. הרב **נפתלי רוט**, מנהל הוועידה, אומר כי המטרה השנה לגבש את הדרכים היעילות לקלוט את נפש התלמיד ולהתחבר עמו. טל' 02-5385255.

ימי-עיון לנשים

מכללת "אור חיה" לנשים בירושלים מארגנת שלושה ימי-עיון, בימים שני-רביעי ג'ה' במנחם-אב, בנושא "ארץ אשר עיני ה' אלוךך בה". ההרצאות יעסקו בקשר לארץ-ישראל ובחיבת הארץ לאורך הדורות. אפשרות להצטרף לתכנית של סיורי ערב בירושלים, ובכלל זה לינה. גמול השתלמות למורות. טל' 02-5374927.

פתחי תשובות

הופיע אוסף של 1846 ספרי שאלות ותשובות (900 מדפים של ספרים), מהמצאת הדפוס ועד שנת תשכ"ב. האוסף מוגש על שני תקליטורי די-וידי. אפשר לבצע חיפוש ביבליוגרפי של שמות המחברים, כינוי, שמות הספרים, ומקום ותאריך ההדפסה. אפשר לעיין בכל הספרים כתמונה, ולהדפיס בצורת הדף. להזמנות: ת"ת **כנגד כולם** 09-7920838, 052-4424305.

זמני השבוע

ירושלים ת"א חיפה באר-שבוע אילת ניו-יורק

7:57	7:13	7:19	7:10	7:18	7:03
9:01	8:13	8:19	8:21	8:20	8:17

המולה: יום שישי, 9 בבוקר, 20 דקות ו-10 חלקים
ראש-חודש מנחם-אב ביום השבת-קודש

פרקי אבות: פרק א

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

נדפס בדפוס די-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לזעוק זעקה גדולה ומרה

אין שום שלטון שיכול לעמוד מול זעקה מוסרית אדירה כל-כך. אין צבא ומשטרה שיכולים לבצע את המעשה, כאשר מאות-אלפים עומדים מולם וזועקים שזה פשע.

ההכרזה "אנו צועדים לגוש קטיף" הייתה נכונה. בכך הצהירו ההמונים כי המצור על הגוש, שנועד לאפשר את הגירוש, החורבן והעקירה, אינו מוסרי ואינו צודק. אין צורך לפרוץ באלמות, די בעצם הנחישות ללכת קדימה, עד הנקודה שבה המחאה הייתה נהפכת לאלמה. ההימנעות מאלימות איננה חולשה, אלא היא שמעניקה למחאה את עוצמתה המוסרית.

את המחאה הזאת יש להכפיל ולשלש ככל שמתקרב מועד מימושה של הגזרה הנוראה. כל מי שמאמין כי זהו פשע נגד העם היהודי, נגד האמונה היהודית, ונגד אחינו היקרים, שמסרו את נפשם למען עם-ישראל וארץ-ישראל – שיקום ויתייצב כפי שנדרש להתייצב נוכח עוול ופשע. אם תחת ארבעים אלף יהיו שם שמונים אלף ומאה וחמישים אלף – התכנית הזאת תעבור מן העולם.

לוותר על הנוחות ולזעוק

אין שום שלטון שיכול לעמוד מול זעקה מוסרית אדירה כל-כך. אין צבא ומשטרה שיכולים לבצע את המעשה, כאשר מאות-אלפים עומדים מולם וזועקים שזה פשע. מחאה כזאת מפילה ממשלות חזקות, קל-חומר ממשלה העומדת על כרעית-רנגולת של אינטרסים אישיים, פחדנות ויצר הרס.

אל החיילים והשוטרים צריך לפנות באהבה. אחינו הם, והם נקרעים מבפנים. לא צריך להתגרות בהם ולהקניטם, אלא להפך, לעורר את ליבם ולהעמיק את כאבם ואת הקרע בנפשם. עלינו לחתור לכך שהאמירה המוסרית הגדולה תחלחל לכל המערכת ותביא אותה לידי הכרה שהדבר הזה איננו אפשרי.

לשם כך נדרשים כולנו למסירות-נפש. לוותר על הנוחות, לוותר על ימי עבודה, לוותר על תכניות חופש. זו שעת התייצבות, כדי לזעוק יחד את הזעקה הגדולה והמרה. זעקה זו, עם תפילה ותחנונים לבורא העולם, והוספה בתורה, בתפילה ובצדקה – יבטלו את הגזרה ויהפכו ימים אלה לששון ולשמחה.

כשהתפזרה עצרת המחאה הענקית, בת שלושת הימים, בכפר-מיימון, היו שהביעו אכזבה מכך שלא נעשתה פריצה בכוח לגוש קטיף. אותם אנשים מרגישים שהעצרת נכשלה – המשתתפים הצהירו שרצונם להגיע לגוש קטיף, ולא הצליחו לעשות זאת.

זו תחושה מוטעית. הצלחתה של העצרת אינה נמדדת כלל בשאלה אם האנשים הגיעו למחסום כיסופים. העצרת הצליחה דווקא משום שלא הייתה אלימה ומשום שלא היו בה התנגשויות בין המפגינים לשוטרים ולחיילים. היא הצליחה משום שפרצה ממנה זעקה ציבורית חזקה, שהדהדה בכל הארץ ובעולם כולו.

אמירה מוסרית, לא אלימה

חשוב להבין שהמאבק הזה לא יוכרע בכוח. שם המשחק אינו "כל דאלים גבר". אלימות אינה דרך-פעולה, ובפרט שלהשות המדינה עומד כוח גדול יותר ואמצעים גדולים יותר. אכן, קהלי-המונים גברו לא-אחת על השלטון, ואפילו על משטרים עריצים, אך לא מפני שהיה להם יותר כוח, אלא משום שנחישותם ביטאה זעקה מוסרית גדולה, שהכריעה את העוול והרשע.

זה היעד שאלינו עלינו לחתור: לזעוק זעקה גדולה ומרה, להשמיע אמירה מוסרית, יהודית, ערכית בעוצמה רבה כל-כך, שתרעיד את אמות-הסיפים. חשוב שהציבור כולו יקלוט שאין מדובר כאן במחאה פוליטית או בחילוקי-דעות לגיטימיים, שאותם אפשר לפטור באמירות על 'החלטת רוב' ועל 'דמוקרטיה'. כאן צריך להישמע קול אחר לגמרי – קול הקובע שעומדים לבצע מעשה בלתי-מוסרי, בלתי-יהודי, בלתי-אנושי, מעשה איום ונורא.

המסר הזה התחיל להישמע בשבוע שעבר. רבבות יהודים, שעזבו בית ועבודה, והלכו לצעדת-מחאה בחום ובחולות – ביטאו את הזעקה הגדולה. העובדה שלא נעצרו בגבולות הרישיון המשטרתי, רק חיזקה את האמירה שיש כאן מעשה בלתי-מוסרי, שמחייב מחאה חריפה, שאינה יכולה להיות כפולה לנהלים ולאישורים.

נדר, בלי נדר ולמעלה מנדר

הפרה או התרה

בדרגה עליונה יותר עומד מי שכבר אינו צריך לחשוש שמא יגרר אחר תאוות העולם ויגיע לכדי ירידה רוחנית. להפך, הוא מסוגל לברר ולזכך את ענייני העולם, להעלותם למעלה ולהשתמש בהם לעבודת ה'. ליהודי זה אומרים: "דייך מה שאסרה תורה", וכל מה שהתורה התירה – עליך להשתמש בו לשם שמים, ועד לדרגת "בכל דרכיך דעהו".

מכאן גם נגזרות שתי דרכים בהשתחררות מהנדר: **הפרת נדרים והתרת נדרים**. מי שנמצא בדרגה הנמוכה, החכם **מפר** את נדרו; כלומר, הוא מעלה אותו לדרגה עליונה יותר, שבה אין הוא זקוק עוד לנדר. אולם למעלה ממנו עומד החכם שבכוחו **להתיר** את הנדר – הוא מרים את האדם לדרגה גבוהה עוד יותר, שבה הנדר נהפך לדבר מותר ורצוי, מכיוון שהאדם מגיע לדרגה שבכוחו להעלות לקדושה גם את המותרות ולהשתמש בהם לצורך עבודת ה'.

(לקוטי שיחות כרך לג, עמ' 191)

לפרוש מן הדברים המותרים.

שלוש הגישות הללו מתאימות לשלוש דרגות בעבודת ה'. יש מי שבעבורו פרישות מענייני העולם על-ידי נדר היא דבר חיוני ומועיל; יש מי שזקוק לפרישות, אבל ללא נדר; ויש מי שאינו צריך לפרוש מענייני העולם, אלא להפך, להשתמש בהם כדי לבררם ולהעלותם.

לפרוש בלי נדר

אדם שדרגתו נחותה, שהמותרות מושכים את ליבו ועלולים לדרדרו למטה, זקוק למעקה-ביטחון, שיגן עליו וימנע ממנו להידרדר. בעבור אדם כזה הנדר הוא דבר מועיל, כי הוא שומר עליו שלא לשקוע בחיי המותרות.

למעלה ממנו עומד אדם שמסוגל לשלוט בתאוותיו ואינו נמשך יתר על המידה אחר המותרות. אמנם גם הוא צריך לפרוש מתאוות העולם, אבל בכוחו לעשות זאת ללא נדר, ועליו אומר הרמב"ם "לא ירבה אדם בנדרי איסור".

בעניין הנדרים, שבדיני הפרתם נפתחת פרשתנו, אנו מוצאים בדברי הרמב"ם שלוש התייחסויות. האחת: "מי שנדר נדרים כדי לכוון דעותיו ולתקן מעשיו – הרי זה זריז ומשובח". הוא מביא על כך את דברי חז"ל: "נדרים – סייג לפרישות". כלומר, נדרים הם דבר חיובי, שמסייע לאדם לתקן את מעשיו ולפרוש מתאוות העולם.

אולם בהלכה שלאחר מכן הרמב"ם מצייג גישה אחרת: "לא ירבה אדם בנדרי איסור ולא ירגיל עצמו בהם, אלא יפרוש מדברים שראוי לפרוש מהן בלא נדר". כלומר, הפרישות מתאוות העולם אמנם חיובית היא, אך יש לעשות זאת ללא נדר.

שלוש דרכות

במקום אחר מציין הרמב"ם גישה הפוכה: "לא ימנע אדם עצמו אלא מדברים שמנעתו התורה בלבד... כך אמרו חכמים, לא דייך מה שאסרה תורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים?". כאן קובע הרמב"ם שאין לאדם

מן המעייין

נושא השבוע: מנהיגי ישראל

אמרת השבוע

לא יכול לכעוס

כמה מחסידיו של ה'חווה' מלובלין התרעמו על 'היהודי הקדוש' מפשיסחה, שהנהיג עדת חסידים בחיי ה'חווה'. בין שני הצדיקים שררה ידידות גדולה, אבל בקרב החסידים נוצרה מחלוקת, ואשתו של ה'חווה' הצטרפה אף היא למתנגדי 'היהודי' ודיברה נגדו באוזני בעלה.

כעבור זמן נפטרה האישה. אמר ה'חווה' ל'יהודי' שהוא גרם לכך. הזרעוץ ה'יהודי': "חס ושלום, איני יודע דבר על כך". שאל ה'חווה': "מה עשית כשסיפרו לך על דברי אשתי?". השיב ה'יהודי': "אמרתי תהילים". ענה ה'חווה': "וכי זה מעט בעיניך?". קרא ה'יהודי': "אלא מה יכולתי לעשות?". השיב ה'חווה': "היית צריך לכעוס".

אמר לו ה'יהודי': "יביט הרבי בליבי ויראה אם אני יכול לכעוס". הביט בו ה'חווה' ואמר: "אמת, היהודי אינו יכול לכעוס".

קשוט עצמך

זהו שאמר רבי יוסי: "הקורא את שמע ולא השמיע לאוזניו, לא יצא". כשמטיפים מוסר לציבור וצועקים להם "שמע ישראל", ואין הדברים נכנסים לאוזניו של המטיף, לא יצא – אין הוא משיג בכך כלום.

(מגנזנו העתיק)

דור קטן, מנהיג גדול

העולם סובר שעם התמעטות הדורות אפשר להסתפק במנהיגים קטנים יותר, אבל האמת הפוכה – ככל שהדור קטן יותר, הוא זקוק למנהיגים גדולים יותר, בדוגמת חולה שככל שהוא חולה יותר, הוא זקוק לרופא גדול יותר.

(חידושי הרי"ם)

למעלה מהעם

כאשר משה רבנו ביקש שהקב"ה ימנה לו ממלא-מקום, ביקש ש"יפקוד... איש על העדה" (במדבר טז, ז). המנהיג צריך להיות "על העדה" – למעלה ממנה ומשפיע עליה, ולא שיושפע ממנה.

(דגל מחנה אפרים)

להקשיב לעם

"וידבר משה אל ראשי המטות לבני-ישראל לאמר" (במדבר לד, ד). משה ציווה את הנשיאים ואת ראשי העם שיטו את אוזנם "לבני-ישראל", שייתנו לב לדבריהם, לצורכיהם ולמשאלותיהם.

(רבי זאב מז'יטומיר)

מטים את העליונים

נשיאי ישראל נקראים גם "ראשי המטות", על שהם מטים את העליונים לפנות לתחתונים. זהו "מטה משה" ו"מטה אהרן" – משה קירב את ה' לישראל, ואהרן קירב את ישראל לה'.

(רבי אברהם מסוכצ'וב)

מנהיגים העומדים כדיבורם

פרשת נדרים ושבועות נאמרה ל"ראשי המטות". יותר מכל אדם אסור שראשי העם יהפכו בלשונם, ישקרו ויפרו את דברתם. בראש ובראשונה עליהם לקיים את הציווי "ככל היוצא מפיו יעשה", ולשמש בכך אות ומופת לשאר העם.

(חתם סופר)

הצלה בחרון

המאורעות בחברון פרצו ביום שישי. המון ערבי משולח התנפל על עוברי-אורח יהודים והתפרץ לתוך בתי משפחות יהודיות. הוריי ז"ל התגוררו באותם ימים בחברון, והיו להם אז שני ילדים – הגדול כבן שנתיים והקטן כבן חודש.

עם פרוץ המאורעות התארגנה קבוצה גדולה מקרב יהודי העיר והחלה ללכת לעבר ביתו של ערבי מסויים, שהבטיח להם מגן ומחסה. גם הוריי הצטרפו לקבוצה זו, בתקווה להימלט משנאתם היוקדת והרצחנית של הפורעים.

באמצע הדרך גילו הוריי כי באנדלמוסיה שהשתררה שכחו בבית את בנם הקטן. הם עזבו את הקבוצה ומיהרו לביתם, לאסוף לחיקם את התינוק בן החודש. אלא שבינתיים איבדו את עקבות הקבוצה והם לא ידעו לאן ללכת.

בהיותם אובדי עצות תר אבא אחר מקום מסתור כלשהו, ולפתע גילה פתח של מערה ליד בית-הכנסת על שם אברהם אבינו. הוריי נכנסו פנימה והסתתרו במערה עם שני ילדיהם.

בשלב מסויים שמעו ערבים משולחים מתקרבים לפתח המערה. אחד מהם אמר: "בטח יש כאן יהודים!". חברו ענה לו: "עזוב אותם כעת, בוא נמשיך לבזוז את רכושם ואחר-כך נחזור לטפל בהם!". האחרון שיכנע את חבריו, והכנופיה עזבה את המקום.

כל הלילה הסתתרו הוריי ואחיי במערה, מפחדים עד מוות. בבוקר הגיעו לרחובות העיר שוטרים בריטים, שקראו לכל היהודים המסתתרים לצאת ממחבואם, תוך הבטחה להגן על חייהם. פתח המערה היה סגור בדלת שנגעלה בטריקה. אבא נאלץ להפעיל את כל כוחו כדי לפרוץ את הדלת ולצאת החוצה, אל השוטרים הבריטים.

בצאתם מהמערה התברר להוריי כי הבטחת הבריטים 'טובי-הלב' הייתה בעירבון מוגבל מאוד. 'ניקח עמנו את האישה ואת הילדים', אמרו לאבי, "אבל לחייך איננו יכולים לערוב". בשומעה את דבריהם נפלה אימי מתעלפת. השוטרים התעשתו וניאותו לקחת עמם גם את אבי.

כך ניצלו חייהם של הוריי ואחיי ממוות בטוח. לעומתם, כל בני הקבוצה שצעדו באשליה מתוקה לבית הערבי שהבטיח להם הגנה – נטבחו.

התמרמרות חיובית

החסידות מדגישה מאוד את השמחה ודוחה את העצבות. אולם אף-על-פי שהעצבות נחשבת דבר פסול בתכלית, בכל-זאת גם החסידות מצדדת בסוג מסויים של כובד-ראש וצער פנימי בעבודת ה'. תחושה זו מכונה בשפת החסידות – 'מרירות'. כלומר, התמרמרות פנימית של האדם על מצבו.

פתגם ידוע בשם זקני החסידים אומר: יש בשר טרף, שהוא אסור בתכלית ואין אפשרות לתקנו, ויש בשר כשר, שכאשר שוחטים אותו כהלכה ומכשירים אותו כראוי – אפשר לאוכלו ולהשתמש בו לעבודת ה'. העצבות היא טרפה – אי-אפשר להפיק ממנה שום דבר טוב, אך המרירות היא כשרה, בתנאי שמכשירים אותו כראוי וממתיקים אותה בשמחה על עבודה (איגרות-קודש אדמו"ר הרי"צ כרך ט עמ' תסה).

וכך אומר רבנו הזקן: "עצבות ומרה שחורה – דברים אסורים הם. מרירות – תרופה בדוקה ומנוסה היא להצלחה בלימוד ובעבודת השם" (איגרות-קודש אדמו"ר הרי"צ כרך ט עמ' ריז).

חוט שערה

לא קל להבחין בין עצבות למרירות, כי במבט חיצוני הן תחושות דומות. בשתייהן משתלטת על האדם הרגשת דכדוך, צער, כאב. אמרו גדולי החסידות, שבין עצבות למרירות מפריד חוט שערה דקיק, אבל זה הבדל בין שמים לארץ, בין קדושה לסטרא-אחרא.

חסידים הראשונים אמרו: כיצד אפשר להבחין בין עצבות למרירות? – לפי התוצאה: לאחר עצבות – הולכים לישון; לאחר מרירות – מתיישבים ללמוד. העצבות מביאה לידי ייאוש, ואילו המרירות מולידה בלב האדם רצון כביר לתקן.

בעצבות אין חיות. האדם מתעצב, שוקע בדכדוך, אין לו כוח לעשות מאומה. זו תחושה של חידלון ומעין מוות. לעומת זאת, במרירות יש חיות עצומה. אמנם אין זו חיות של שמחה אלא של התמרמרות, אבל האדם מלא רצון, יוזמה, דחף לפעולה. לכן מהעצבות מגיעים לידי ייאוש, ואילו ההתמרמרות נהפכת למנוף שבעזרתו מתקנים את החסרונות ומתקדמים בעבודת ה'.

חסידים המשילו את ההבדל בין עצבות למרירות לשתי תגובות אפשריות של אדם הרואה את ביתו עולה באש. בשני המקרים אין כאן שמחה, אלא צער וכאב על הבית הנשרף. במקרה הראשון, האדם פורץ בכבי, פוכר ידיו בייאוש ואינו עושה דבר. במקרה השני הוא מזעיק מכבי-אש, מתיז מים על השרפה ועושה ככל שבידו להציל את רכושו. אמנם אין הוא שמח, אבל הוא מלא חיות, מרץ ויוזמה, שמביאים אותו לעשייה ולפעולה. זוהי המרירות.

סיבת העצבות

וכך מגדיר כ"ק אדמו"ר הרש"ב (ספר המאמרים עת"ר עמ' פז) את ההבדל בין השתיים: "סיבת העצבות היא – הרגשת עצמו. שהרי כאשר עובד את עבודתו כדבעי, הרי הוא מציאות דבר בעיני עצמו, ואילו כאשר חסר הוא בעבודתו, אינו מציאות, דמה הוא ומה מהותו כאשר אינו עובד אלקים; ולכן הוא עצוב. לו היה מביט אל העניין האלוקי שבדבר, היינו על ריחוקו מאלוקות או על העדר קירובו לאלוקות, היה במרירות. במרירות יש הרגש אלקי. המרירות היא בבחינת חיות, שעניינה שמחה (רק שהיא בהעלם), והיא מביאה, כעבור זמן, לשמחה בעבודה. לעומתה, העצבות, אינה מביאה לעבודה ולקירוב לאלוקות; ולא עוד, אלא שהיא עושה את האדם כאסקופה הנדרסת לכל מיני רע חס ושלום".

ורבנו הזקן (בספר התניא פרק כו), נותן לנו "כלל גדול": "בניצחון היצר אי-אפשר לנצחו בעצלות וכבודות, הבאות מעצבות וטמטום הלב כאבן, כי-אם בזריזות הנמשכת משמחה".

של הטבוחים, ובתוכם רבה של חברון ובני הישיבה. "זו תורה זה שכרה!"; מלמל לעצמו. באותו רגע התהפך האוטובוס שבו נסעו, והארגו ובו ספר-התורה נחבט בשפתו. "זה היה בעבורי סימן משמים כי אין להרהר אחר הנהגת הקב"ה", אמר.

כעבור זמן אפשרו הבריטים לניצולים לחזור לבתיהם, בליווי שמירה, ולאסוף מעט רכוש, קודם שיפנו לירושלים. אבי חזר ולקח עמו ספר-תורה, שהיה שמור בתוך ארגז כסף. לימים סיפר אבי כי בדרכם לירושלים צפו ועלו מול עיניו המראות הקשים

משפחתנו הועברה אפוא לירושלים, ושם נולדו להוריי ילדים נוספים ובהם אני. כילדים, גדלנו על סיפורי הטבח הנורא ונס ההצלה של הורינו.

כעשר שנים לאחר הפרעות בחברון הזדמן לי לבקר בעיר. עדיין ניכרו היטב סימני הפוגרום שעשו הערבים ביהודים. ראיתי כמה מהגמרות של תלמידי הישיבה, מוכתמות בדמם הטהור. המראות שראיתי אז נחקקו בליבי עד עצם היום הזה. באותו ביקור נדרתי בליבי כי כשאגדל אתניצב מול הערבים ואשיב להם מלחמה שעה.

ואמנם, בפרוץ מלחמת השחרור – ואני כבן שבע-עשרה בלבד – התנדבתי לשורות הצבא ולחמתי בירושלים ובסיבותיה. הייתי ב'שיירת נבי דניאל' המפורסמת, שיצאה לעבר גוש-עציון בעיצומו של יום השבת. עברנו דרך מאה-שערים והכול נופפו לנו בידיהם לשלום ולברכה. בלילה שקדם לכך, ליל שבת-קודש, ביקשתי ממפקדי רשות לגשת לביתי ולהיפרד מהוריי.

הספקתי להגיע הביתה ואף לטעום מהחמין שהתבשל על הפתיליה. לפני צאתי מהבית פניתי לאבי ואמרתי לו: "אבא, אני הולך למקום שאיני יודע אם אשוב ממנו. אם חלילה לא אשוב, אל תרבו להתאבל עליי; התחמו באחיי הקטנים".

מולי עמד אבי ושתי עיניו זלגו דמעות כמים. הוא תפס בי ואמר את המילים הבאות: "לך בני, ה' יהיה איתך ותחזור בשלום. בכל מקרה אבקשך שני דברים: האחד, לעולם אל תשכח כי יהודי אתה. והשני, כאשר תחוש בצרה קרא קריאת-שמע וידוי, כי זו סגולה להינצל. ואם חס וחלילה יקרה הנורא מכול – תתייצב לפני בוראך זך ונקי".

באלו המילים נפרד ממני אבי ועמן יצאתי למלחמה. ואמנם, גם לי אירע נס בחברון. לאחר נפילת גוש-עציון לקחוננו שובינו הירדנים למשטרת חברון. בשבת-קודש פרשת אמור, ו' באייר תש"ח, התאסף סביבנו אספסוף רב וביקש לשחטנו, כשם שטבח את תושבי גוש-עציון.

לפתע הופיע מפקד הלגיון, עצר בעד האספסוף והכריז: "אלה שבויים שמסרו את חייהם בידינו, ואני התחייבתי לפני המלך עבדאללה להגן עליהם. כל מי שאינו צריך להימצא כאן, יסתלק מפה עכשיו!". ההמון החל לנהום בכעס, אבל המפקד פקד על כיתת חיילים נושאי רובים מכודנים לסלק את האספסוף מהמקום. דבריו של אבי ז"ל התקיימו – ה' היה עמי וחזרתי בשלום.

(תודתנו למספר המעשה – יעקב לניאדו, כפר-אדומים)

נציפייה לנאורה | אם אנחנו סובלים סבל ממושך ונורא כל-כך מזה ש'ברגע קטון עזבתך', מי יוכל לשער את גודל העילוי של הגאולה, שתהיה 'ברחמים גדולים אקבצך' (ישעיה נד, ז)

(רבנו זקן, בעל התניא)

המציל והניצול נפגשו באוטובוס

ונשאתי אותו שעות רבות במעלה ההר וגם בירידה ממנו. מאוחר יותר נפרדנו. לילד קראו מוניק".

יעקב ניסה לעלות לארץ וגורש על-ידי האנגלים לקפריסין, שם הכיר את מי שהייתה רעייתו ז'ל. יחדיו עלו אחרי-כן ארצה והקימו משפחה לתפארת – בן ובת, נכדים ונינים.

מוניק, צור קשר

בחזרה למפגש המרגש באוטובוס: "מוניק סיפר לי על עצמו ועל המשפחה שזכה להקים. הוא אף הזמין אותי לביתו, אבל אני, שהייתי נרגש מאוד, דחיתי בנימוס את הזמנתו. ראיתי בעצם המפגש איתו, לאחר שנים רבות כל-כך, סגירת מעגל יוצאת-דופן והסתפקתי בזה. רק לאחר שחזרתי לביתי וסיפרתי למכריי ולמשפחתי על המפגש המרגש, הבנתי שבמרו-ידי איבדתי פעם נוספת את חוט הקשר עם מוניק".

רבים הסיכויים ש'מוניק' עצמו, או אחד מבני-משפחתו, קורא עכשיו את השורות הללו. אנחנו נשמח לסייע בחידוש הקשר בינו ובין יעקב שר.

יעקב שר: "במרו-ידי איבדתי שוב את חוט הקשר"

את המשך דרכנו יחד, מספר יעקב. "התגלגלנו ממקום למקום, ובכל מקום מצאנו יהודים תשושים, אבודים וחסרי כיוון. עודדנו את רוחם וסייענו להם להתארגן לקראת עלייה לארץ. אני הייתי בריא וחזק, ובעצמי סייעתי לכמאה יהודים לחצות גבולות בדרכם ארצה".

שעות על הכתפיים

בין היהודים שליווה היה גם ילד כבן חמש, שבמהלך המלחמה הוסתר במנזר. הוריו נספו, ככל הנראה, וגם אחותו נרצחה כשבאה להוציאו מהמנזר. הוא נותר אפוא בודד בעולם. "אני פרסתי עליו את חסותי", מוסיף יעקב ומספר. "כשהגענו להר גבוה ותלול, בדרכנו לאחד הגבולות, הרמתי אותו על כתפיי

יעקב שר סיים את תפילת שחרית בבית-הכנסת 'סיני', הסמוך לביתו בשיכון ג בבני-ברק, ופנה לסידורים בצד השני של העיר. עלה לאוטובוס והתיישב במושב שמאחורי הנהג. לידו התיישב גבר חרדי בשנות השישים לחייו, והחל לנעוץ בו מבטים בשלב מסויים לא התאפק יעקב: "מדוע אתה מביט בי כך, אני לא מוצא-חן בעיניך?!". "להפך, אתה דווקא מאוד מוצא-חן בעיניי!", ענה לו הנוסע והוסיף להתבונן לתוך עיניו.

שתיקה מעיקה השתררה. "יענקל?", הופרה השתיקה. "כן... ומי אתה?", ענה יעקב בהיסוס. "מוניק. אני מוניק". כמחצית השנייה – מחצית שנייה שכיווצה כמעט שישים שנה – נדרשה ליעקב כדי לעכל את המידע המרעי. "אתה מוניק?!", שאל בתדהמה. אחר-כך באו החיבוקים והדמעות וההתרגשות הגדולה של השניים וגם של שאר נוסעי האוטובוס.

מהבית נותר תל חורבות

יעקב (85) נולד בפולין. בליבו חרות היטב הרגע שבו נתלש בכוח מזרועות אמו והועלה לרכבת שהובילה חיילים למערכה נגד הגרמנים. בן עשרים ואחת היה כשהוטל לאחד הקרבות הגדולים והמכריעים במלחמה – בעיר סטלינגרד. לחימתו הנועזת זיכתה אותו לאחר מכן באותות הצטיינות. כששוחזר מהצבא, שב לעירו כדי להתאחד עם משפחתו. במקום שבו עמד לפניו ביתו נותר רק תל חורבות שרוף. אחת השכונות סיפרה לו את האמת המרה על אביו ואימו, שאינם עוד בין החיים.

שבור ורצוצן גמלה בליבו ההחלטה – לעלות לארץ-ישראל. הוא החל לחפש יהודים שיצטרפו אליו למסע. "פגשתי שני ידידים יהודים, והחלטנו לעשות

ביטוח הרכב הזול ביותר במדינה!!!
גפן מבטחים
 גם לך מגיע את קרן הפנסיה "מבטחים" – הקרן הטובה בישראל עם הרחבה מלאה לאובדן כושר עבודה!
קבוצת גפן -המבטחת המורשת של הציבור הדתי
1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא

נשמה עם עצמה
 סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.
נשמה עם עצמה
 12 ישיבה בסט רותי 27-טלנו"ח

ספר מסעיר, מחדש ומעורר מחשבה
 מאת מנחם ברוד
הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

פִּינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שאלה: מה הן ההלכות המיוחדות לימים האלה?
תשובה: משוהבקה העיר ירושלים ועד שחרב בית-המקדש היו עשרים ואחד יום (ללא תשעה באב), שבשבעה-עשר בתמוז הובקעה העיר, ובתשעה באב חרב הבית. ימים אלה נקראים 'בין המצרים' ('ימי צרה'), על-שם הפסוק (איכה א,ג) "כל רודפיה השיגוה בין המצרים". ימים אלו מתחלקים לשלוש תקופות, מבחינת חומרת האבלות הנהוגה בהם:
מ"ז בתמוז: הכול נמנעים משמיעת כלי-זמר בימים אלה. למנהג האשכנזים אין נושאים נשים ואין מסתפרים ומתגלחים. טוב להיזהר שלא לאכול פרי חדש בימים אלו, כדי שלא לברך "שהחינו... לזמן הזה", ולפי האר"י נמנעים מכך אפילו בשבת. נוהגים ביותר בימים אלו מכל דבר ייש בו חשש סכנה. מפטירים בשבתות אלו שלוש הפטרות הקשורות לחורבן.
משוכנס אב: "ממעטין בשמחה", בבניין ובמשא-ומתן של

מעשירים את השבת עם "שולחן שבת"
 שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה
 על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד
להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120